
České a rakouské univerzity si dnes připomněly patnáct let úspěšného programu vědecké spolupráce

České a rakouské univerzity si dnes připomněly patnáct let úspěšného programu vědecké spolupráce

CRO, 9.10.2008, 18:10, pořad: Názory a argument

Alexander TOLČINSKÝ, moderátor

Bez povšimnutí českých sdělovacích prostředků si dnes české a rakouské univerzity připomněly patnáct let úspěšného programu vědecké spolupráce. Hovoří o něm ve svém příspěvku Lída Rakušanová.

Lída RAKUŠANOVÁ, redaktorka

Už svým založením patří vědci a badatelé očividně k lidem, kteří jsou svou věcí zaujatí natolik, že se jen výjimečně dokáží postarat o to, aby jejich práci ocenila dostatečně také veřejnost. Ani na oslavách patnáctého výročí programu, který podporuje spolupráci ve vědě a výzkumu mezi českými a rakouskými vysokými školami a univerzitami, nebyla v pražském Karolinu žádná média a kdyby mně pořadatelé nebyli čistě náhodou požádali, abych jejich program, k němuž patřila i pódiová diskuse, moderovala, chyběla bych tam i já. Prezentované výsledky přitom rozhodně stojí za to, aby o nich vědělo. Na začátku devadesátých let totiž Rakousko jednostranně nabídlo České republice, že zdvojnásobí počet stipendií a výzkumných pobytů pro studenty a vědecké pracovníky. Od počátku to ale nebyla jednosměrka. Kolegy v Česku, včetně zdejší země a jazyka, poznávali a poznávají zrovna tak rakouští studenti a badatelé. A to doposud v celkovém počtu stěží uvěřitelném, deset tisíc dvě stě studentů a tři tisíce sto akademických pracovníků ze sto šedesáti fakult vysokých škol obou zemí se účastnilo výměnných pobytů, stáží, exkursí, letních jazykových škol nebo seminářů, podpořených z prostředků programu Aktion Česká republika - Rakousko. Jak to řekl ministr školství Ondřej Liška, jedná se o celou jednu generaci lidí, navíc z řad intelektuální elity, které se díky společnému programu rozšířily obzory. Regionální spolupráce je základem přediva evropských vztahů. Mohou tak lépe čelit globalizačním nárazům. Iniciátorem tohoto velkorysého plánu byl tehdejší rakouský ministr školství Erhard Busek. Jeho pohnutky, o kterých dnes dopoledne mluvil, byly prosté. V roce 1968, když pražské jaro převálcovaly sovětské tanky, žádal ho jeden z jeho českých přátel, aby Vídeň na Prahu nezapomněla. Profesor Libor Pátý, na začátku devadesátých let náměstek ministra školství, byl tehdy partnerem Erharda Buseka. V Karolinu mluvil dnes o počátečním ostychu, když se čeští studenti, jazykově ještě nevybavení tak jako dnes, měli k sousedům vydat. Ani opačně to ale nebylo jednoduché, jak připomněl někdejší rektor Karlovy university Ivan Wilhelm, dnes vládní zmocněnec pro evropský výzkum, když zmiňoval pozitiva, jež se sice nevyskytují v přehledu aktivit česko-rakouského programu, ale zcela jistě patří k jeho sekundárním produktům. Konkrétně uvedl společný seminář historiků z Karlovy univerzity a z univerzit v Mnichově a ve Vídni o sousedských vztazích, na který jednomu z rakouských účastníků doporučoval jeho vídeňský kolega, aby si přibalil do zavazadla plovací vestu pro případ, že skončí ve Vltavě. K ničemu takovému se samozřejmě ve vědecky perfektně strukturovaných diskusích neschylovalo. Debatovalo se naopak věcně a fundovaně o živém tématu, přesahujícím do dnešních dnů a diskuse znamenaly příspěvek ke vzájemnému pochopení různých výkladů naší společné historie. Jenom je škoda, jak se svěřil profesor Wilhelm na následné recepci, že to zdejší veřejnost tenkrát také bohužel nezaznamenala. V časově proměnných oscilacích politické scény, jak to nazval profesor Wilhelm, představují programy na podporu akademické spolupráce nicméně významnou konstantu pohybu a jsou vhodným nástrojem trvale udržitelného procesu evropské integrace. K němu přispěly obě země dnes dopoledne i zcela konkrétně. Oba ministři školství, Ondřej Liška a Johannes Hahn, podepsali memorandum o doporučeném postupu pro vzájemné uznávání akademických kvalifikací. Jak vysvětlila prorektorka univerzity ve Štýrském Hradci Roberta Maierhoferová, univerzity jsou nezávislé a proto jim mohou ministerstva postup pouze doporučovat. Kromě toho, jak zdůraznil rakouský ministr Hahn, cíl Evropská unie princip subsidiarity, zaručující jednotlivým zemím značnou míru autonomie. Nicméně, dnes podepsaný dokument je podle slov ministra Lišky určitě inspirující i pro Brusel. Bez patnácti let zkušeností s programem Aktion Česká republika - Rakousko by k podpisu nedošlo. Takže teď už nezbývá než držet všechny palce, aby prostředky na jeho financování byly i do budoucna. Užitečně vynaložené peníze jsou to v každém případě.

Alexander TOLČINSKÝ, moderátor